
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Ned av berget. — Hjørnesteinene. — De overflødige. — Askese og kristendom. — Hovedfaren. — Pastor Maesch 40-års prestejubileum den 13. aug. 1933. — Menigheten i Molde feirer 10-års jubileum. — Når muselmenn faster. — Kino og barn. — Takkl. — Fra Vikariatet. — Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Ned av berget.

Vi tør vel nok forutsette at den stund de tre disipler oplevet med Frelseren på Forklarelsens berg satte merke i hele deres liv. Den lykkefølelse som fikk Peter til å utbryte: «Herre, her er godt å være», og til å foreslå at de skulde bygge boplasser her — den røst, som fra skyene stadfestet Kristus og manet dem til å høre på ham — alt dette har vært en høitidsstund som ga lys inn i deres sjeler. Men så beretter evangeliet at de «steg ned av berget».

Der, hvor de hadde fått skue Frelseren i all hans lysende kraft, var ikke deres blivende sted — de måtte tilbake til hverdagslivet, fra høitiden måtte de ned igjen til der, hvor de mange små krav ventet.

Vel — Kristus vandret med dem, men hans ansikt strålte ikke mer som da han blev «forklaret for dem», og hans klær var ikke mer «hvite som sne», slik som de blev på Tabor i deres øine. Som menneske gikk han igjen med dem, delte deres kår, spiste, drakk og sov med dem og som dem. De måtte igjen *tro* på ham bare ved å se hans menneskelige måte å være på, hele deres gode vilje måtte de igjen ta i bruk for å *ville* følge ham og delta i hans arbeide med oppgivelse av den sikre materielle eksistens i det håndverk, de ellers hadde utøvet — ingen stemme fra oven forkynte dem nu som deroppe, da de fikk en forsmak på beskuelsens herlighet, hvem Mesteren var.

Hvad der i denne beretning fortelles om disiplene er den dag i dag aktuelt for oss — både i vårt ytre og indre liv. Også vi kjenner til å oppleve høitidsstundene på Forklarelsens berg — høitidstimene, hvor den ly-

sende Kristus-skikkelse blir oss så nær, hvor vi synes at det er så lett å kjenne og erkjenne ham som Frelseren og hjelperen. *Vi* faller også på vårt ansikt i ærefrykt og vil intet heller enn alltid å dvele i hans selskap. Vi vil intet heller enn å leve vårt liv i dette hellige lys, og i disse oppløftede stunder synes vi det er så lett. Men også vi må nu som den gang «ned av berget».

Og da kommer kravet til oss, til vår gode vilje: gjør vi da som Peter, Jakob og Johannes, ser vi «Jesus alene»? Har vi da den innstilling som *vil* ha følge med Kristus, selv når han ikke er herliggjort og strålende, men er blandt oss i et med-menneskes drakt — som en sulten, en syk, en naken, en fattig eller en i fengsel? Ja, kravet kan være strengere ennu: selv om han ikke skulde komme til oss som en, vi kan *hjelp*e, men som en vi skal tjene og ydmyke oss for — en vanskelig medarbeider, vi *må* samarbeide med — en urettferdig herre, som vi *skal* rette oss efter — ja, kravet kan gjelde en forfølger, en uvenn, en motstander?

Kan vi da virkeliggjøre hvad vi bekjenner i ord: vår tro på den *allestedsnærværende* Kristus, på det Kristus-sinn, som kommer til oss *både* i et godt og kjærlig menneskes ferd, hvor det ikke er vanskelig å erkjenne, og i hvis nærhet vi med Peter kan si: «her er godt å være!» fordi det i samfund med et slikt elskelig menneske er lett å være lydhør for Guds stemme gjennom dette hans barn — men som *også* skjuler sig hos det menneske, hos hvem det ikke er den forklarede Kristus vi møter, men den lidende. Det menneske som stadig bereder

Kristus i sig lidelser, og som det derfor kan falle oss så vanskelig å erkjenne som vår bror og møte ham med broderskapets ånd.

Hvad gjør vi da?

Evner vi da å bringe vår tro på Kristus som den sterkeste makt frem i en positiv holdning overfor et slikt menneske?

I samme Matteus kapitel, hvorfra evangeliet om forklarelsen på berget er hentet, berettes hvordan Kristus helbreder en månesyk og driver den onde ånd ut av ham etter at faren har fortalt, hvorledes han først har brakt den syke til disiplene, men de kunde ikke hjelpe. Da disiplene så bakefter spør Jesus, hvorfor de ikke kunde utdrive den onde ånd, svarer han dem: «for eders vantros skyld. Ti dersom I hadde tro som et sennepskorn kunde I flytte berge, og intet vilde være eder umulig».

Tro på Kristi makt i en menneskesjel, hvor plaget den så enn er av en «ond ånd», er livets sterkeste kraft, vår største styrke i våre mellemmenneskelige forhold. Og for oss, som får lov til å møte den forklarede Krist, den «hvite Krist» i hostiens skikkelse i våre høitidsstunder — skulde det for oss være så vanskelig å «gå ned av berget» i selskap med ham, med ham i våre hjerter — med hans sinns kraft, håp, tro til det godes seir over det onde, åndens seir over materialismen — kjærlighetens seir over uvennskap, forfølgelse og motstand?

I det lave lever Kristus-sinnet sitt stille, sterke liv, selv om vi ikke ser, men må tro — troen på jorden er den samme som troen på Forklarelsens berg, ti dens gjenstand er den samme: «min elskelige sønn» — «Kristus i eder».

La oss da be: O Gud, gi oss nåde til å finne din elskelige sønn og høre hans tale til oss overalt — i ditt høie hellige kirkehus som i våre lave menneskeboliger — i dine viede tjeneres veiledning i sitt hellige kalls utøvelse, som i de minste av våre brødres skikkelser, når det forundes oss i ærbødighet for deres tunge skjebne å kunne rekke dem en hjelpende hånd!

La oss da be: O Gud, styrk vår tro, vårt håp og vår kjærlighet hernede i det lave, så vi handler med hverandre slik som vi ønsker å bli møtt av dig i det høie — —!

La oss da be: O Gud, skjenk oss den tro som flytter Taborfjellet ned til oss og gir oss Forklarelsens lys over alt som skjer på dette mørke sted til «dagen bryter frem og Morgenstjernen oppgår i eders hjerter». Amen.

Hjørnesteinene.

Der er tre hjørnesteiner
å bygge på om hus skal stå,
når trengsler sig forener
og trykker allt i støvet ned:
troen og håpet og kjærlighet.

Der er tre støttestøtter,
som Gud oss gav, når jordens grav
vår sjel fra verden skiller;
og frelser oss, hvad enn vi led:
troen og håpet og kjærlighet.

Så takk da Gud for gaven.
Er troens makt til håpet lagt,
da åpner sig paradishaven,
hvor Herren skjænker oss evig fred:
når hjertet er lutret i kjærlighet.

A age Barfoed.

De overflødige.

Sørgmodig vandrer et menneskebarn den støvete, ensformige livsvei. Som bly er hans sinn — ja tungere, ti stadig må han tenke: «En unyttig vekst i mennesketens have er jeg! Som det ufruktbare tre i bibelen, der trues av gartneren — som det femte hjul til en vogn, så innerlig overflødig, fordi vognen meget lettere og bekvemmere vilde rulle videre om den kun hadde fire! Hvorfor har den kjære Vårherre satt mig på jorden? Den vilde ha det bedre uten mig og mine like! Å — dette ufattelige, dette mørke livsproblem: hvorfor skal der finnes overtallige, unyttige, overflødige i verden?»

Med tungt hjerte vandrer menneskebarnet videre og tenker og grubler. Og tankene går fra det lille viktige «jeg» ut til det store, store menneskemylder i verden. Ja, ti hvad finnes der ikke over og under, til høre og til venstre for hans egen livsvei av overflødige, som også spør med sorg i sinn: «Her er vi og finner intet vi kan gjøre, ingen som har bruk for oss. Hvorfor er vi satt her?»

Og som et bølgende hav bruser og raser dette bitre spørsmål gjennom alle land. Millioner av armer løfter sig — de vil arbeide, vil tjene samfundet. Men som

unyttige tjenere viser verdensmarkedet dem av: «Hvorfor kommer dere? Vi har ikke bruk for dere!»

Og fortvilet faller millioner armer ned som tørre trær og millioner av menneskerøster hever sig i jamrende klage: «Ja, hvorfor og hvortil er vi her, når ingen trenger oss og ingen vil ha oss!»

Og sannelig — i vår overkultiverte tid finnes de overflødige mer og fler enn nogensinne. Først den uhyre hær av arbeidsløse i alle land, som roper etter arbeid og brød. Og dernæst alle de, som slepes med som «femte hjul» og hverken føler sig nødvendige eller uundværlige, ti det vilde gå like så godt uten dem! I alt dette er der en ubeskrivelig livstragedie, som naturlig og uvilkårlig utløser det spørsmål: er slike anormale livsforhold virkelig i overensstemmelse med det guddommelige forsyns plan? Og hvorledes skal disse skyggeaktige, forsumpede eksistenser avfinne sig med sin hårde skjebne?

Arbeidsløsheten er selvfølgelig ikke villet av Gud, som skapte menneskene til å være arbeidere og ikke drivere. Det er egenkjærligheten og pengebegjæret, som har skapt den — og Gud har tillatt den som en straff for menneskeheten, men tillike som en prøve, en prøvelse for hver enkelt, som den rammer. Ti han kan få ikke alene noe godt, men det aller beste ut av den. Han kan alltid finne nok å gjøre, selv om det ikke innbringer penger. Og han har tid og anledning til å tenke mer på Gud og sin sjel enn ellers.

Går de arbeidsløse mer i kirke enn andre?

De kunde gjøre det og i bønn og forbønn hjelpes og hjelpe.

I en familie er datteren på kontor og tjener penger — sønnen, som er student og har handelsskole, sitter uten arbeide hjemme, ærgerlig og ulykkelig og driver dagen bort, idet han forbitrer hele hjemmet ved sin ubeskjeftigelse. Efter et heftig ordskifte mellom ham og faren, sa datteren til den siste: Men hvorfor skjender du på ham og gjør ham bebreidelser? Er han ikke ulykkelig nok uten stilling?»

«Jo,» svarte faren, «jeg bebreider ham ikke *det*. Men jeg bebreider ham at han ikke beskjeftiger sig, studerer eller gjør et eller annet! En slik lediggang er himmelropende!»

Den far har rett!

Enhver, om han enn føler sig nokså overflødig, kan finne noe å gjøre, kan gjøre sig nyttig på en eller annen måte, om han bare har god vilje. Et indre liv kan han i alle tilfelle arbeide på å utvikle, som gjør ham kjærligere og hjelpsommere overfor andre, selv om han ikke har noe bestemt ytre virkefelt.

«Er jeg ikke et menneske, selv om jeg ikke har noen fast plass i verden?»

Det er uverdigg å føle sig som et null, et intet. Selv den tilsynelatende, helt til uvirksomhet henviste: den syke og sengeliggende, kan yde et mektig arbeide: han kan be og lide for andre!

Ingen er overflødig — ethvert liv er en kilde til *kraft*. Men den må benyttes!

Askese og kristendom

(i anledning av professor Nygrens foredrag under «Nordens teologkursus»).

Av A. J. LUTZ, prest i Dominikanerordenen.

Den katolske askese pleier for protestanter hovedsakelig å være en rekke forsagelser på det fysiske livsområde: faste især, og motstand mot de erotiske drifter, en motstand som hos enkelte går så langt at de gir avkall på ekteskapet.

Det er sant at den katolske moral legger vekt på den fysiske askese, ikke for å fornekte livet, som den ofte beskyldes for, men for å hevde det. Ti det egentlige liv er ikke det vi har felles med dyret, men det vi har felles med Gud, vår personlighet, skapt i Guds billede. Dette høiere, åndelige liv kan ikke hevde sin primat over det animalske uten at vi underkaster de fysiske drifter en viss disiplin. Selve det fysiske liv finner sin fordel deri; ti uorden dreper.

Imidlertid betyr askesen for oss noget høiere enn bare materielle forsakelser. Det gjelder ikke bare å disiplinere de fysiske drifter, men i første rekke å skape harmoni i vårt indre menneske, å ordne våre følelser vår fantasi og å overvinne vår onde vilje med sin trang til hovmot og allslags oprør mot Gud. Vår personlighet skal utfolde sig efter den orden som Gud har fastslått.

For å opnå denne livgivende, hierarkiske orden, som

gjør at det materielle tjener det åndelige, og det åndelige sammen med det materielle tjener Gud, foreskriver vår moral både den ydre og den indre askese. Den krever en årvåken og energisk kontroll over alle tendenser som kan føre til utskeielser; den krever at vi ved visse forsakelser praktisk utøver viljens herredømme over de lavere krefter; den anbefaler at vi undertiden frivillig gir avkall på nydelser som i sig selv ikke er umoralske. Ti sådanne forsakelser er likesom en åndelig idrett som styrker og opdrager vår personlighet.

Hvad har en kristen å innvende mot denne askese? Uviljen mot den kan skrive sig fra to motsatte, men like falske opfatninger av mennesket. Det er dem som med Luther påstår at den menneskelige natur er tilbunns fordervet av Adams synd, slik at de syndige drifter er uovervinnelige. Askesen blir da selvfølgelig nyteløs. Andre mener med J. J. Rousseau at vår natur er helt igjennem god, at den altså trygt kan overlates til sitt eget instinkt. Begge disse teorier røber en sørgelig mangel på virkelighetssans. Vår natur er vel «såret» av synden; dens harmoni er brudt, dens åndelige liv underkuet av det materielles trykk; men den er og blir

Guds skapning. Som sådan er den god og kan den overvinne syndens onde levninger, når syndens skyld ved Guds nåde er blitt tatt fra oss.

Derfor er det også umulig å gi dem medhold som påstår at askesen er fremmed for Bibelen. Vi finner den overalt i Bibelen. Jesus foreskriver den. «Vil nogen komme efter mig, da fornekte han sig selv, ta sitt kors op og følge mig» (Math. 16. 24). «De dager skal komme da brudgommen skal tas fra dem, og i de dager skal de faste» (Mark. 2. 20). Jesus gir oss forøvrig eksemplet. Han fastet, ikke fordi han trengte til askese, men for å opmuntre oss ved sitt forbillede. Apostlene forstod godt Jesu ord og eksempel. I sine brever til menighetene kommer de atter og atter tilbake til de kristnes plikt å fornekte sig selv. De kalte det så vakkert: «å lide med Kristus». Men bortsett fra *bibelsteder* er Bibelens *ånd* selv den mektigste tilskyning til askesen. Det er sannelig ikke Bibelen som undervurderer åndens primat over det fysiske, likesålt som den mis-kjenner arvesyndens ødeleggelser. Især er det en ting vi lærer av Bibelen og som er askesens innerste drivkraft hos de kristne: trangen til å gi oss over til Gud. Ti alle fysiske forsakelser og alle fornektelser av egenkjærligheten er i grunnen likesom en offerritus som uttrykker og utvikler det kristne hjertes troende og elskende tilbakevenden til Gud.

Å forkaste den katolske askese blir derfor en farlig sak. Alle de sofismer man i flere århundrer har satt op imot den har bidratt til å opelske nettop denne «libertinistiske opfatning som kommer til orde i den såkalte nye moral».

Også i en annen retning har disse sofismer virket skadelig. Forkaster man den sanne askese, så opstår der en falsk, akkurat som det å forkaste den sanne tro fører til overtro. Det kristne instinkt aner alltid at vi må høine vår personlighet ved å motarbeide nydelsestrangen og at vi må «lide med Kristus». Tar man den tradisjonelle, apostoliske askese bort fra religionen, så åpner man veien til en ukristelig og umenneskelig askese. De mest uskyldige adspredelser, rene gleder som Gud selv har gitt oss, blir da stemplet som satans verk.

Et typisk eksempel herpå er den overtro Tolstoj har forkynt i sin fortelling «Kreuzersonate». I likhet med manikærne går den ut på å forkaste ekteskapet som umoralsk. Slikt er vanvid. Vanvid er det også å utgi for kristendom den askese som Goethe tillegger Kirken i sitt dikt «die Braut von Corinth». Dette dikt skal være «ein erschütternder Protest des sinnlich lebenswarmen Heidentums gegen die finstere, welttödende Richtung des Christentums», (Wendt).

Nei, den ekte askese dreper ikke, men gjør levende og fri.

Også Harnack har med all sin lærdom helt misforstått den kristne askese, når han i sitt skrift «das Mönchtum» sier: «Spør vi den romerske eller den gresk-katolske Kirke: Hvori består det fullkomneste kristelige liv? — så svarer de begge: i å tjene Gud med forsakelse av alle livsgoder, av eiendom, ekteskap, personlig vilje og personlig ære, kort sagt: i den religiøse verdensflukt, altså i munkevesenet».

Nei, herr professor, dette svarer ihvertfall ikke den katolske Kirke. Den svarer at det kristne livs fullkommenhet er å elske Gud av hele sitt hjerte og vår næste som oss selv, at en kristen som lever i verden kan med Guds nåde komme like så langt som en munk, eller lengere i samfundslivet med Gud. (Cf. Thomas Akvinas II. II. a. 184).

Vi er enige med prof. Nygren når han sier, at «det legemlig-sanselige liv er et ledd i Guds gode skaperverk». Men erfaringen viser klart nok at Guds gode skaperverk ikke kan vedlikeholde sin renhet og skjønnhet uten den energiutfoldelse Jesus har lært oss, askesen. Det ideelle menneske er *et mål* vi må etterstrebe, et mål vi *kan* nå frem til med Guds nåde. Men det vilde være å fortape sig i det uvirkelige å bygge moralen op på dette ideal som om det allerede var en ferdig realitet. Å forkaste askesen på vegne av Guds gode skaperverk er likeså virkelighetsfjernt som å forakte den under påskudd av den såkalte «driftens rett» eller i den såkalte «sunde sanselighets» navn. Moralens skal ta mennesket som det er og føre det til det det skal være. En ungdom som i sin åndelige natur, i sin frie personlighets navn modig tar kampen op mot den lavere natures overgrep, vil forøvrig snart oppleve, hvilken kilde til kraft, til edel menneskelighet og til sund livsglede askesen er.

HOVEDFAREN

Hvad bolsjevismen betyr som fare for det kristne liv fremgår klart av dens anti-religiøse femårsplan, som går parallelt med den økonomiske femårsplan.

Mens den siste for en overfladisk betrakter kan ha noget bestikkende over sig, fordi den tilsynelatende arbeider i broderskapets tjeneste ut fra prinsippet at alle er like med like rett til livets goder og med like ansvar overfor livets plikter — så viser den annen femårsplan av hvad ånd den hele samfundsbygning er og hvad den hviler på.

Man kan på sett og vis være takknemlig for at de russiske folkeførere har tonet så rent flagg — man kunde ellers ha befryktet at mange svake og uselvstendige sjeler hadde latt sig blende av alle de vakre ord og virkelig trodd, at bolsjevismens egentlige mål var det den sa: en økonomisk konsolidert eksistens for alle samfundsborgere, og at de derfor hadde sluttet sig til den i håp om lykkeligere kår for menneskeheten.

Men — med sin anti-religiøse gudsfjendtlige femårsplan åpenbarer den sitt sanne vesen, sin anti-religiøse tendens. Kamp mot kristendommen — dens fullstendige utslettelse av menneskenes sinn — dens makt over menneskegjerninger helt knekket — *det* er bolsjevismens innerste kjerne, dens hensikt, dens mål, dens ånd. «Prøv åndene om de er av Gud» — sier skriften. Ja, la oss prøve! La oss se på dette femårsprogram — hvad der skal skje programmessig i disse fem år, om alt og alle går efter planen. Fem år til å likvidere religionen i!

Det første år — det som tok sin begynnelse 15. mai ifjor, og altså nu er forløpet — er alle konfesjonsskoler, katolske presteseminar og teologiske universitetsfakulteter blitt lukket. Samtidig er alle de som står i religionens tjeneste — av hvilken konfesjon de så enn er — blitt overflyttet i de «kartløses» kategori: det vil si, at man har berøvet dem mulighet for på almindelig måte å få kjøpt levnetsmidler. Lukning av de kirker, som ikke allerede er ødelagt eller tatt i verdslig bruk, skal påbegynnes 1. mai 1934 i alle kulturcentrene, og skal være gjennomført over hele landet til 1. mai 1937, så at der på dette tidspunkt ikke skal finnes noe bedehus og «troen på Gud, denne levning fra middelalderen, hvormed man har undertrykket den arbeidende klasse», skal da være forsvunnen fra det russiske rikets område.

Det annet år skal den «irreligiøse aksjon» fordobles og alle krefter skal settes inn på den definitive utnyttelse av alle arnesteder for trosliv «både i familier og trossamfund», det vil altså si alle klostre. Dette skal være skjedd innen oktober 1933. Under streng straff forbydes utgivelsen av alle religiøse bøker, tidsskrifter, brosjyrer og lærebøker samt fremstilling av religiøse bilder eller ting som skal og kan brukes til gudstjenester el. l. Isamme år skal «folkesjelen ettertrykkelig bearbeides og impregneres med en fornuftsnesig vantro» — i dette øiemed er der således fremstillet og blir fremstillet ateistiske films.

Det tredje år skal særlig benyttes til å utbygge ateistiske zeller. I denne periode deporteres alle «kultustjenere», som ikke allerede har avsvoret sitt arbeide og sin tro.

Det fjerde år blir alle kirker, synagoger og bedehus stillet til det offentliges disposisjon, som vil omdanne dem til kinos, klubbhus og «andre fornuftige hvile- og forlystelsessteder». — På prestenes plass skal settes lærere og foredragsholdere.

Det femte år vies «utbygningen av de gjorte erobringer på den hele anti-religiøse front», og de gudløses felttog skal da være endt med en fullstendig seir.

Og — etter førernes uttalelser skal gjennomføringen av denne femårsplan bety mer for organisasjonen av nye kommunistiske stater enn om man bygger så og så mange fabriker og jernbaner.

Efter Moldoff's ord vil 1. mai 1937 bli mottatt av et land, hvor all tro tilhører en kjedsommelig og vanærende fortid, som den i Lenins skole opvoksende ungdom ikke vil vite noe av.

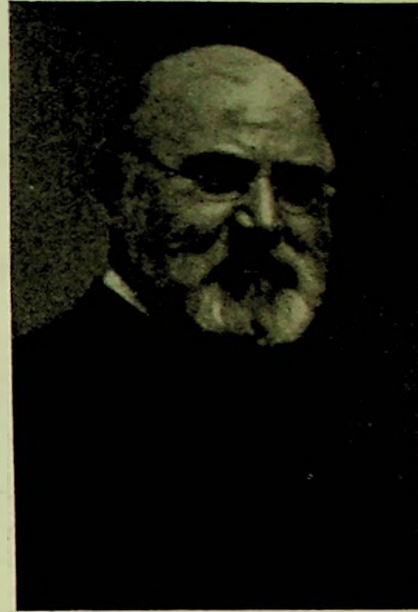
Kun én kraft er sterk nok til å møte denne fare, denne hovedfare for alle land i Europa: *den katolske livsønskelse*.

Hvor en katolsk menighet kneler for Sakramentet, får bolsjevismen ikke innpass — hvor menneskene er bevisste, klarttenkende og sannhetskjærlige katolikker, mister løgnen sin makt, reiser den kristne personlighet sig mot alt det, som vil gjøre den til en maskine i materialismens tjeneste.

Mot alle gudløse femårsplaner, skapt av mennesker, setter Gud sin evighetsplan, skapt for mennesker.

Kan vi tvile på det endelige resultat?

Pastor Maesch 40-års prestejubileum den 13. aug. 1933.

Firti års prestevirksomhet er firti år fylt med mere innhold enn det blir de fleste menneskeliv tildel, med høiere gleder og dypere sorger enn mennesker flest blir beskåret. Men firti års prestevirksomhet under forhold anderledes enn de fra barneårene kjente og kjære — blandt mennesker fjernt fra ens egne og nære — hvad rummer ikke de? Det er som ens tanker stanser i ærbødighet for den pliktroskap, det mot og det tåtmot, som slike firti år er båret av — det er som ens følelser koncentrerer i en takk, en takknemlighet for den gode vilje som har løftet sinnet ut over alle vanskeligheter og bare ønsket ett: å tjene Kirkens sak, menighetens sak, de anderledes-troendes sak.

Den 13. august 1893 mottok pastor Maesch, 24 år gammel, den hellige vielse i Mainz efter en barndom, tilbragt i Syd-Tysklands vakre egner i et miljø hvor hans sinn stadig førtes mot det å bli prest som sitt kall, livsvei, livsmål. Og ikke alene prest men misjonsprest — derfor dro han allerede i oktober til Norge, hvor han innledet sitt opphold med åtte års prestegjering i Nordland, i Tromsø, Hammerfest og Alten. Vi tør vel mene at det var tunge år for en utlending, som menneskelig talt settes alene inn i forhold som ikke minst fra naturens hånd byr helt anderledes vilkår enn de vante. Vel hadde han stor støtte i sin opofrende, elskverdige og dyktige søsters følgeskap — men allikevel var det nok å kjempe imot ute og inne i lange mørke vintermåneders kulde og tyngde. Men kampen blev tatt op og den blev ført med innsats av alle sjelelige og legemlige krefter — og den blev vunnet. Takknemlighet, hengivenhet, respekt blev seirens lønn og det var med sorg, at Nordlands katolikker så

sin nidkjære sjelehyrde forlate sig, da han i 1902 kaltes til Fredrikstad mens samtidig alle av hjertet undte ham den lettelse i levevilkår som forsettelsen til den trivelig, lyse, vennlige by sydpå betød.

I hele 21 år røktet pastor Maesch med iver og kjærlighet sitt embede — og St. Birgitte-kirken bærer den dag i dag mange *synlige* vidnesbyrd om hans interesse for dens forskjønnelse — hvad han gjorde for sjelenes skjønnhet, godhet og sannhet i menigheten, kan hver enkelt i menigheten bevidne for sig selv. Årene gikk med motgang og medgang, med lys og skygge — i

trofasthet mot kallet av Guds nåde til Guds ære. Så kom der år i Stavanger, levet i samme ånd og mot samme mål, til pastor Maesch i 1931 utnevntes til sogneprest ved St. Ansgar-kirken i Kristiansand, hvortil vi sender våre hilsener og lykkønskninger til festdagen. Vi kommer ifølge med hilsener og lykkønskninger fra nær og fjern, fra nord og syd — og vi kommer ifølge med takksigelse for hvad firti år har brakt av forbønn og velsignelse til Kirkens hellige sak i Norge, til sjelenes hellige gavn i Guds rike.

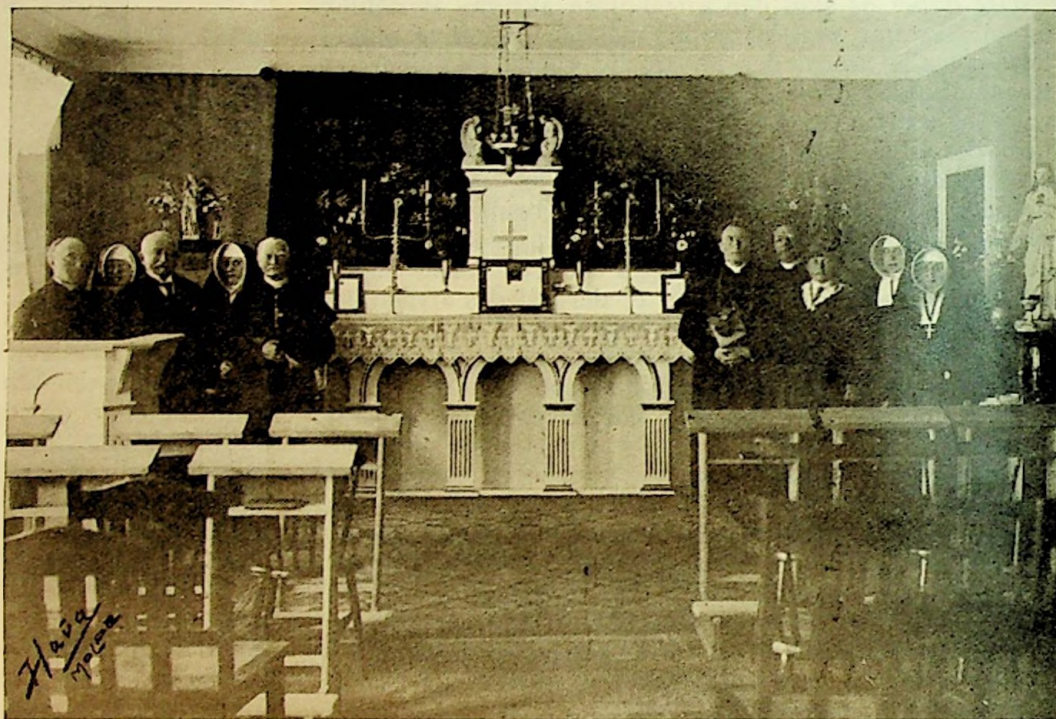
Ad multos annos.

Menigheten i Molde feirer 10-års jubileum.

Den 23. juli 1933 kunde menigheten i Molde se tilbake på sin tiårige beståen. Denne merkedag måtte ikke forbigås i taushet. Elisabet-foreningen arrangerte en fest i anledning dagen. Den blev over forventning skjønn.

Søndag kveld den 23. juli kl. 1/28 samledes hele menigheten til en takkegudstjeneste i sognekapellet. Sognepresten talte et par minneord om kapellets innvielse ved hans Eminense Kardinal van Rossum, om menighetens beskjedne begynnelse og utvikling, idet han pekte på, at det her ikke så meget kommer an på tallet, men på den indre verdi av menighetens medlemmer, og han takket Gud for det som var blitt opnådd. Etter talen blev der frembåret en inderlig bønn om velsignelse over menigheten, og man minnedes også avdøde kammerherre Dahll. Man avsang derpå den vakre sang til St. Sunnivas ære, diktet av mgr. Kjelstrup. Den sakramentale velsignelse blev lyst, og med takkesalmen: «Store Gud, vi lover Dig» avsluttedes høitideligheten.

Menigheten møtte nu frem til fest i foreningslokalet på prestegården. Den formet sig overmåte hyggelig. Foruten katolikkene fra Molde var fru Werring tilstede med herr Werring og noen andre som gjester. Våre søstre hadde anvendt all sin kunst til å pynte et vak-

Kardinal van Rossum innvier kapellet i Molde den 27. juli 1923.

Personene på bildet er foruten kardinalen, biskop Smit, sekretær dr. Drehmanns C. S. S. R., pastor Breukel, St. Karl Borromeus-søstrene moder Fulgentia, søstrene Constantine, Fortunata, Ermenildis, kammerherre Dahll og frue.

kert festbord. Sognepresten ønsket velkommen og op- leste derefter beretningen om Sankta Sunniva. Hr. Werring takket med ord som kom fra hjertet og gikk til hjertet. Så trådte søstrene i virksomhet og hadde det travelt med å sørge for alles materielle vel, hvorefter de underholdt selskapet med sin nydelige sang, assistert av fru Werring, som elskverdig gav oss av sin fine kunst.

Man hadde ikke glemt å sende takke-telegrammer til alle sogneprester, som før hadde virket i menigheten. Der blev holdt tale for søstrene, som har båret dagens

byrde og utholdt mange vanskeligheter i de ti år som er gått og alltid vært beredt og alltid er beredt til å yde sin hjelp, når det gjelder å fremme menighetens beste. Taleren pekte på, at de nu gikk en lys tid imøte, da det nye hospital snart vil kunne innvies og tas i bruk.

Underholdningen var hele tiden hyggelig, og et lysbilledforedrag meget interessant. Men tiden gikk og tross den lyse sommernatt måtte man konstatere, at den 23. juli holdt på å synge sitt siste vers.

Herr Olsen takket for hyggelig samvær og festen blev avsluttet med fedrelandssangen. Ganske sikkert skiltes man med den tanke, at det var en minnefest som sent vil glemmes.

D.

Når muselmenn faster.

Ensom sender solen sine stråler ned på Stambuls gater. Hvor ellers der rører sig et ropende, brusende, bølgende liv, hersker nu idag en dødens stillhet. Selv de fremmede biler kjører mere lydløst forbi, for idag behøver de ikke å vike av veien, å signalisere med megen tuten til de tyrkiske kjerrer og vogner. All handel hviler — alle muhamedanske forretninger er lukket. Torvet som ellers fylles av de livlige tyrkeres skingrende stemmer, synes å sove. Ja, hele byen er som utdødd — som avfolket. Dog — ser man nøiere vil man opdage mange tause skikkelser sittende på de flate takene.

Ubevegelig sitter de — som om de kjedet sig ihjel. Ikke engang tobakkspipen eller en sigarett holder dem med selskap, for ifølge en keiserlig „lrade“ er vi nu i „Ramadan“-tiden, og i 30 dager har nu en rettroende muselmann å avholde sig fra å spise fra morgen til kvell.

Festen er innstiftet til minne om Muhammeds flukt gjennom ørkenen — og vi katolikker har ikke nogen fest som antar en tilsvarende form. Fastetiden før den hellige påskefest kan ikke sammenlignes med dette. Dag ut og dag inn under Ramadan avholder tyrken sig fra alt arbeide og all næring — ensom og stille iakttar han fra husets tak solen til den synker i kveldsrødmen. Og sjelden lenges vel et menneske så meget efter natten som muselmannen i denne tid! Mismot og kjedsomhet står avmalet på hans ansikt!

Men kort før solnedgang kommer det mere liv i Stambuls gater. Først kommer de høitstående embedsmenn, som beleirer de plutselig fremtryllede utsalgssteder og selv gjør sine innkjøp. Alt mulig om hverandre, men mest av søte saker. For sammen med lraden som forkynte Ramadan, kom en annen lov som befalte at de høie herrer skulde utbetales en ekstra „fastelønn“. Derfor kommer de selv med sine „Maachi“ i lommen og kjøper og bærer i egen person de erhvervede lekkerier hjem.

Snart står det dekkede bord rede, det innkjøpte er

anbrakt derpå og den samlede familie plaserer sig om det — ennu tause men i sterk forventning. Noen tar glass eller kniv og gaffel i hånd for å være parat — cigarettene ligger berett. En pause — da plusselig duntrer et kanonskudd!

Og i neste øieblikk kommer der liv i folkene om bordene. Tusener og atter tusener av hender strekker sig ut imot det første bytte, en med Sesam bestrødd kringle. Den er forløperen for alt det annet: kjøtt av alle slag, ris, ost, grønsaker og frukt — om hverandre! Vann får alt dette til å gli ned og man kan visst tenke sig hvad en tyrkisk mave må holde til i disse 30 dager eller rettere sagt netter. Efter denne såkalte „Yftar“, det første måltid, strømmer den „troende“ mengde gjennom de eventyrlig oplyste gater og der hersker en løssluppen karnevalsstemning som holder folket skadesløs for dagens savn.

Men morgenstunden kalder den lykkelige festdeltager tilbake til dagens pinaktige faste — og atter brenner solen ensom på Stambuls gater. Atter følger tusener av øine den på dens gang mot vest, hvor befrielsen vinker.

Kino og barn

I London har inspektøren for undervisningsvesenet nylig gjennomført en undersøkelse av kinoenes innflytelse på skolebarn. Den strakte sig over 29 skoler med tilsammen 21 280 elever. Ifølge „Revue internationale du Cinema e'ducateur“ kan resultatene sammenfattes slik:

1. Eventyrfilmene, hvis helte frem for alt er „cowboys“ kunde glede sig over såvel gutter som pikers allerhøieste bevakethet enkelte var endog begeistrede for dem.
2. Krigsfilmene liker først og fremst alle gutter over 10 år, mens piker ikke har den fjerneste interesse av dem.
3. Fantasilfilmene — med forbrytere, detektiver o. s. v. — blir skattet høit av alle gutter, men er stort sett også uten interesse for pikene.
4. Lystspillfilm liker hverken gutter eller piker, hvis der ikke i dem er innlagt motiver med detektiver eller andre „spennende“ momenter.
5. Og sørgelig nok står alle belærende filmer, fra geografien, naturhistorien o. l. på allersiste plass hos såvel gutter som piker.
6. De sentimentale filmer — med „kjærlighet“ — ringeakter gutter alle som en, mens piker har stor forkjærlighet for dem.

Hvad det moralske eller umoralske element i filmene angår, så viser denne undersøkelse i London at skolebarn slett ikke hefter sig ved dette moment. Men at kinostykkenes kvalitet er av stor betydning fremgår av den kjennsgjærning, at barn nu i sine leker søker å etterligne hvad de ser på det hvite lærret.

Endelig viser det sig at spennende kinostykker ofte gir barn nervøse forstyrrelser og angstdrømmer.

TAKK!

Da det vil være mig umulig å rekke alle dem, som har villet vise mig vennlig oppmerksomhet og har sendt mig sine gratulasjoner til min 75 års fødselsdag, ber jeg dem herved å motta min hjerteligste takk.

St. Halvard, Sylling, 5. august 1933.

C. Riesterer.

Fra Vikariatet.

Hans høiærverdighet biskopen har utnevnt velærverdige pastor Arne Sund til rektor ved St. Olavs kapell i Tønsberg.

Til sogneprest for St. Torfinns menighet på Hamar er konstituert velærverdige pater Andreas Alby O. P.

Begge utnevnelser er å regne med fra den 15. august 1933.

Herhjemme: —

OSLO. St. Dominikus fest feiredes som vanlig 4. august med stor høitidelighet i St. Dominikus-kirken i Neberggaten. Som alltid var altrene prydet med blomster og lys og med praktfulle hvite liljer foran selve Dominikus-altret, og begge dagens gudstjenester hadde tross sommer og ferietid samlet mange andektige troende. Der celebrertes høimesse om formiddagen — om kvelden var der kompletorium med sakramental velsignelse. Biskop Mangers i spissen for alle de hjemmeverende geistlige i Oslo og omegn var tilstede, og hans høiærverdighet lyste selv den sakramentale velsignelse over alle. Under gudstjenesten blev den vakre St. Dominikus-sang av frk. Marie Knudtson til tone av pater Lutz sunget solo.

D o m i n i k u s.

FREDRIKSTAD. Lørdag den 5te august optok pater Leo van Eekeren her i Fredrikstad to ynglinger i den hellige Franciskus' III. orden. Skjønt det skulde holdes privat, var allikevel endel av menigheten forsamlet, likesom St. Josefs-søstrene var så vennlige å lede sangen med sitt prektige kor. Efterat postulantene hadde bedt om å bli optatt i ordenen, holdt pateren en kort og gripende tale om den III. orden, den evangeliske fullkommenhets skole. Så fulgte de vakre ceremonier med ikledningen av den III. ordens drakt. Derefter en kort andakt med sakramental velsignelse og den lille høitid sluttet med avsyngelsen av Franciskus-sangen.

B r o d e r D o m i n i c u s.

VALFARTEN TIL STIKLESTAD. Det er god tradisjon at været til pilegrimsferden er pent, helst strålende. Men i år så det mørkt ut: fredag 28. juli regnet det, meterologene spådde regn for lørdag også; det regnet lørdag tidlig om morgenen — og siden var det opholdsvær hele dagen, rent ønskevær. Vi reiste med jernbanen til Verdal — en halv vogn var reservert for pilegrimene. Vi hadde tenkt å ta biler, men noen som var redde for bilsyke, bad om å få reise med tog, og for å få billettetter måtte da alle være med tog. Forresten er det lettere og greiere at alle kan være sammen i en vogn; der kan vi be og synge av hjertens lyst — en valfart er jo en bønneferd. I Verdal dannet vi procesjonen og drog under sang og bønn gjennom sletten til vårt lille yndige kapell. Der var det

etter gammel skikk høimesse med preken. — Hvert av Norges nye kirkedistrikter hadde sine representanter: Fra Vikariatet Oslo fire: M. Cosmasia fra hovedstaden, fru Undset fra Hamar sogn, en katolikk fra Bergen og en ung dame fra Drammen. Nord-Norge hadde to representanter fra Tromsø. De andre var fra Trondheim. — Så håper vi at Hellig Olav har vært tilfreds og har bønhørt oss og vil nedbe nådens dugg over sitt kjære rike og dets innbyggere, især over pilegrimene selv og de anmeldte åndelige deltagere.

— og derute:

ROM. På aftenen før St. Peter- og Paul-dagen foretok paven den høitidelige velsignelse og festlige igangsettelse av «Osservatore Romano»s store nye rotasjonsmaskine, ved hvilken handling hans hellighet vilde vise sin store aktelse for den katolske presse i almindelighet og det vatikanske organ i særdeleshet.

STOCKHOLM. I St. Erik og St. Eugenia kirkenes forsamlingslokaler er der blitt avholdt masse møter av katolikker, hvor der begge steder blev vedtatt resolusjoner, som betoner den store tillit og hengivenhet, som de svenske katolikker nærer for biskop Müller. Liberale aviser har brakt referater fra møtene, men dessverre ikke de konservative organer, som har ledet kampagnen mot biskopen i anledning begivenhetene ved den franske skole.

TYSKLAND. Der er utstedt de strengeste forbud mot den såkalte nakenkultur, som hadde grepet om sig. Den må ikke mer hverken drives offentlig eller hverve tilhengere gjennom tidsskrifter o. l. Likeledes er der skredet inn mot all misbruk av fellesbadning eller i det hele tatt badning fra åpen strand. Det er forbudt å ferdes i badedrakt på landjorden, og politiet har ordre om å skride øieblikkelig inn ved forbudets overtredelse. Alle de katolske blade hilser disse nye forordninger med glede, da tilstanden ved breddene av de tyske floder, ved innsjøene o. s. v. ofte ga anledning til offentlig forargelse.

ENGLAND. De gudløse har dannet en underavdeling av «de internasjonale protestantiske fritenkere», som nu arbeider med stadig stigende aktivitet. Blandt de, som har undertegnet et opprop til det engelske folk fra denne gruppe, finnes også G. B. Shaw. Aksjonsprogrammet har følgende seks hovedpunkter: 1) Kamp mot alle religiøse samfund og hver form av religiøs tenkning, som direkte eller indirekte støtter de borgerlige partier og vanskeliggjør arbeiderklassens befrielse. 2) Kamp mot velgjørighet i alle dens former, som bare er en fornødelse av arbeiderstanden. 3) Kamp mot den imperialistiske misjonsvirksomhet blandt de ikke-kristne folkeslag. 4) Reaksjon mot alle forsøk på å kristne, og derved forfalske socialismen, og mot enhver prostitusjon av videnskapen på kirkelig eller religiøs basis. 5) Befordre studiet av den historiske materialisme, til hvilken navnene Marx og Lenin er uløselig knyttet. Denne uforfalskede Marxismus må forsvares mot alle falske utlegninger. 6) Støtte av alle forholdsregler som Sovjet-Russland tar mot kirke og religion. Propaganda for adskillelse av stat og kirke, såvelsom for den religionsløse skole. — Organet for den engelske seksjon av de kjempende gudløse: «Den frie tanke» skal utbredes så meget som mulig.

BERLN. Et utbredt rykte er gått ut på at rikskansler Hitler skulde være blitt protestant. Offisielt erklæres nu, at ryktet savner ethvert grunnlag.